

KESKKONNAAMET

Risto Sepp
Riigimetsa Majandamise Keskus
risto.sepp@rmk.ee

Teie 24.11.2022 nr 3-6.1/2022/6016

Meie 20.12.2022 nr 7-4/22/21542-10

Ettepanekud Malluste looduskaitseala kaitse- eeskirja eelnõule

Austatud Risto Sepp

Soovite, et kaitse-eesmärkide hulka lisataks tumepunane neiuvaip, kelle Kagu-Eesti kõige esinduslikum populatsioon kasvab Koikküla–Piirikõrtsi tee ääres ja leiate, et on vaja tagada liigi piirkondliku genofondi säilimine. Lisate, et liik on piirkonnas seotud inimhäiringuga kohtadega ja kui häiringud lakkavad või muuta häiringute iseloomu, võib see viia liigi piirkonnas välja suremiseni.

Keskkonnaamet (edaspidi KeA) ei kavanda lisada liiki kaitse-eesmärgiks. Tumepunane neiuvaip on Eestis III kaitsekategoorias ja soodsas seisundis. KeA on seisukohal, et ei ole otstarbekas lisada kaitse-eesmärgiks soodsas seisundis liiki ning kavandada vastava liigi jaoks erinevaid liigikaitselisi töid (kunstlikud häiringud, seire tulemuslikkuse hindamiseks jms). Piiratud ressursidega planeerime kaitset nendele liikidele, kes on Eestis reaalselt ohustatud ja keda ohustab väljasuremine. Eesti looduse infosüsteemi järgi on ohustatud liike üle 1200, seega peame oluliseks hoida fookust seal, kus riskid on kõige suuremad. KeA ei pea tõenäoliseks, et liik kaob piirkonnast. Sellele ei ole hetkel viiteid. Looduskaitseadus¹ sätestab, et keelatud on III kaitsekategooria taimede hävitamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist konkreetsetes elupaigas.

Selgitame, et KeA nõustub Transpordiameti ettepanekuga kavandada Koikküla–Piirikõrtsi tee kaitsealalt välja. Teeala ei ole seotud ohustatud männisinelase ja valgusküllaste männikutega. Rõhutasime üle, et Transpordiameti otsused ei või kahjustada liiki ulatuses, millega ohustatakse liigi säilimist konkreetsetes elupaigas.

Samuti soovite, et lubatakse olemasolevate metsateede hooldamine ja riigimetsa tähistepaigaldamine kaitseala valitseja nõusolekuta. Tegite kaks ettepanekut ka kaitseala välispiiri kohta: a) mitte arvata kvartali TH044 eraldisi 19 ja 23 kaitseala koosseisu, sest kvartalisihit (metsasiht) on selgelt piiritletav ning b) lugeda kraavid ja nõvad tee osaks ja piiritlemiseks kasutada teemaad.

Olete soovinud kaitsealal olevate metsateede hooldamisvõimalust ilma kaitseala valitseja nõusolekuta. Määruse eelnõu § 6 lõige 5 punkt 3 sätestab olemasolevate rajatiste hooldustööd kaitseala valitseja nõusolekul. Juhime tähelepanu, et seletuskirja p 2.5.2.1 (lk 8 ja 9) on

¹ Looduskaitseadus § 55 lg 8

täpsustatud, et tavapärased teehooldustööd (tee korrashoid) on lubatud kaitseala valitseja nõusolekuta. See tähendab, et lubatud on tegevused, mis olemasolevat olukorda väljaspool teed ei muuda ning mille mõjuala ei ulatu teekatte servast ja regulaarselt hooldatavast teepeenrast või tee muldkeha nõlvadest väljapoole ja ei avalda kaitseala kaitse-eesmärkidele mõju ega muuda kaitseala väärtuste seisundit.

Kaitseala valitseja nõusolek on vajalik ainult juhul, kui planeeritakse tegevusi teekatte servast ja regulaarselt hooldatavast teepeenrast või muldkeha nõlvadest väljaspool ning veerežiimi muutvaid töid või pinnasetöid, mis võivad mõjutada kaitseala väärtusi ja mis muudavad olemasolevat olukorda ka väljaspool teed.

KeA arvestab Teie ettepanekuga lubada tähiste paigaldamine kaitseala valitseja nõusolekuta ja muudame selles osas määruse eelnõud.

KeA arvestab Teie ettepanekuga mitte arvata kvartali TH044 eraldiste 19 ja 23 lõunaosa laiendusena kaitseala koosseisu. Piir kulgeb mööda sihi serva nii, et siht jääb kaitsealalt välja. Nõustume, et siht on piisav, et kaitseala piirist aru saada. Alal on noored (39 ja 54 aasta vanused) puhtmännikud, mis ei ole hetkel sobivad männisinelase elupaigaks. Ühtlasi ei kahjusta vastava noorema metsaosa väljajätmine valgusküllaste männikute ega elustiku mitmekesisuse säilitamise eesmärki. Keskkonnaamet peab vajalikuks säilitada eelkõige valmivaid ja küpseid metsi.

KeA lähtub piirikirjelduse koostamisel sellest, et ala piirid oleksid looduses võimalikult selgelt tuvastatavad ja üheselt mõistetavad. Kaitseala piir kantakse põhikaardile ja piiri märkimiseks kasutatakse põhikaardil olevaid objekte. Nõvad ja kraavid, mis ei ole põhikaardile märgitud, loetakse tee osaks. Looduses on tavapäraste pinnase kattega metsateedel kõige lihtsam ja selgem piirikirjeldamine mööda teekatte serva, kusjuures lisatakse juurde, kas tee jääb kaitsealale. Konkreetsel juhul on kaitseala piir ainult kolme m laiuse Rabasuu tee ääres, kusjuures sellel teel ei ole kaitseala piires kaardile märgitud kraavi. Kaitsealale jäävate pinnasekattega metsateede, sh tee juurde kuuluvate nõvade ja kraavide tavapäraseks hoolduseks ei ole kaitseala valitseja nõusolek vajalik. Kaitseala valitseja nõusolek on vajalik ainult juhul kui planeeritakse loodust ümberkujundavaid tegevusi (rekonstrueerimist) teekatte servast ja teepeenrast või muldkeha nõlvadest väljaspool. Koikküla-Piirikõrtsi tee, mille ääres samuti ei ole pidevalt kulgevaid kraave, arvatakse kaitsealalt välja ja kaitseala piiritletakse tee katastriüksuse piiri kasutades.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sander Laherand

juhtivspetsialist

looduskaitse planeerimise osakond

Marica-Maris Paju 5336 5805

maris.paju@keskkonnaamet.ee